

Altun Işık ve Kızilelma Kitaplarındaki Masalların Çocuk Edebiyatı Açısından Değerlendirilmesi¹

The Evaluation of The Stories in The Books "Altunışık" and "Kızilelma" With Regards to Juvenile Literature

Keziban TEKŞAN²

Burak ÇELENK³

Geliş Tarihi: 28.02.2018 / Düzenleme Tarihi: 28.06.2018 / Kabul Tarihi: 09.07.2018

Özet

Çocuk edebiyatı kitapları çocuğun kendini, milletini, milli ve evrensel değerleri tanıması bakımından büyük bir öneme sahiptir. Bu kitaplar, her şeyden evvel bir dil ürünüdür ve dilin kullanım özelliklerini yansıtır. Bir dil ürünü olması çocuk edebiyatı eserleri oluşturulurken birtakım özelliklere dikkat edilmesini ve bu ürünlerin çocuğa göre yapılandırılmasını gerekli kılmaktadır. Çünkü çocuk edebiyatında ortaya çıkan eserler okurunu metne ortak edebildiği ölçüde başarılı sayılmıştır. Çocuğun metne ortak olabilmesi için metnin iç yapı özelliklerinin çocuğa ve onun gelişimine uygun olması gerekir. Dil ve anlatım, kahramanlar, konu, tema, plan metinlerin iç yapılarını oluşturan temel öğelerdir. Çocuk kitaplarının bu temel öğelere uygun olması büyük önem taşır. Çocukların karşılaştığı ilk edebi türlerden biri olan masalların, çocukların dünyalarına yakın bir dünyanın kapılarını araladığı için çocuk edebiyatında özel bir yeri vardır. Fikirleri ve eserleriyle çocuk edebiyatına yol gösteren Gökalp, çocukları eğitmek gayesiyle masallara yönelmiş, milli ve ahlaki değerlerle bütünleşen ve çocuğa göre hazırlanmış eserler ortaya koymuştur. Bu çalışmada Ziya Gökalp'in Altun Işık ve Kızilelma adlı kitaplarında yer alan masallar, çocuk edebiyatı eserlerinde bulunması gereken iç yapı özellikleri bakımından incelenmiş ve bu masallardan Ülker ile Aydın, Küçük Şehzâde, Alageyik, Keloğlan, Tenbel Ahmet, Kuğular, Nar Tânesi, Keşiş Ne Gördün? ve Küçük Hemşire masallarının çocuk kitaplarında bulunması gereken iç yapı özelliklerini taşıdığı, Kızilelma, Polvan Veli, Kurt ile Ayı, Pekmezci Anne, Yılan Bey ile Peltan Bey, Kolsuz Hanım, Deli Dumrul ve Arslan Basat masallarının ise çocuk kitaplarında bulunması gereken iç yapı özelliklerini taşımadığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Ziya Gökalp, iç yapı, tema, kahramanlar.

Abstract

Juvenile literature books have a great importance for children with regards to recognition of themselves, their own nations and national and universal values. These types of books, most importantly, are a language product and they reflect the characteristics of the language's use. Due to them being a language product, creating works in juvenile literature requires paying more attention on a number of particulars and the structuring of the products should be in accordance with the children's capacity. Because the books of juvenile literature are considered successful in the extent that their readers can fully integrate themselves with the texts. Therefore, characteristics of the internal text structure should be suitable for children and their developments. Language and expression, tale heroes, theme and text organization are the essential elements for the internal text structure. It is very important that juvenile books are in accord with the aforementioned essentials. Stories, which is one of the first literary genres children encounter with, has a special role in opening a door to a world that is similar to the children's own world. Gökalp, who guides juvenile literature with his ideas and works, had tended towards stories for the purpose of educating children and had put forth works which was integrated with national and moral values and which were prepared specifically for children. In this study, stories taking place in Ziya Gökalp's books called 'Altun Işık' and 'Kızilelma' were analyzed in terms of characteristics of the internal text structure that are necessary for the works in juvenile literature. The results show that the stories 'Ülker ile Aydın', 'Küçük Şehzâde', 'Alageyik', 'Keloğlan', 'Tenbel Ahmet', 'Kuğular', 'Nar Tânesi', 'Keşiş Ne Gördün?' and 'Küçük Hemşire' include necessary characteristics for the internal text structure. However, it was also found that the stories 'Kızilelma', 'Polvan Veli', 'Kurt ile Ayı', 'Pekmezci Anne', 'Yılan Bey ile Peltan Bey', 'Kolsuz Hanım', 'Deli Dumrul' and 'Arslan Basat' do not include required elements for the juvenile books.

Key Words: Ziya Gökalp, internal text structure, theme, tale heroes.

Giriş

Bir ülkenin geleceği yetiştirdiği çocuklar ve gençlerle yakından ilgilidir. Çocukların yetiştirilmesine yapılan yatırım ülkenin geleceğine yapılan en iyi ve kalıcı yatırım demektir. Bu bağlamda çocuk edebiyatı ürünleri büyük önem taşımaktadır. "Çocuk edebiyatı, erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların

¹ Bu çalışma 7. Uluslararası Eğitimde Araştırmalar Kongresi (ULEAD-2017)'nde özet bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç. Dr., Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, Ordu, Türkiye.

E-posta: kezibanteksan@gmail.com

³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Ordu, Türkiye.

E-posta: burakcelenk4777@gmail.com

dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştiren, beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adıdır” (Sever, 2015:17). Asıl kaynağını çocuk ve çocukluk olarak gören Şirin (2007:16) ise, “Çocuğun ilgi, dikkat, duygu, düşünce ve hayal dünyasına uygun; çocuk bakışını ve çocuk gerçekliğini yansıtan; ölçüde, dilde, düşüncede ve tiplerde çocuğa göre içeriği yalın biçimde ve içtenlikle gerçekleştiren; çocuğa okuma alışkanlığı kazandırması yanında edebiyat, sanat ve estetik yönden gelişmesine katkı sağlayan, çocuğu duyarlı biçimde yetişkinliğe hazırlayan bir geçiş dönemi edebiyatıdır” şeklinde ifade eder.

Çocuk edebiyatı, çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayan, onun hayal dünyasını harekete geçiren, yaratıcılığını geliştiren, edebiyattan zevk almasını ve eğlenirken öğrenmesini sağlayan edebiyatın bir koludur. Bununla birlikte çocuğun gerek dil gelişimini gerekse zihinsel gelişimini ön planda tutarak onların duygularına, düşüncelerine, zevklerine ve hayal dünyalarına seslenebilen, çocuğu ve çocukluğu anlattığı gibi onları gerçek hayata hazırlayan bir edebiyat alanıdır. Çocukların her türlü gelişimine katkı sağlayan çocuk edebiyatı ürünlerinden gereği kadar faydalanmak için her şeyden önce çocuğu kitapla tanıştırmak, çocuklara okumayı sevdirmek ve okumayı alışkanlık haline getirmelerini sağlamak gerekir. Çünkü “Okuma sevgisi ve alışkanlığı kazanan çocuk dilsel, bilişsel, kişilik ve toplumsal gelişimini gerçekleştirecektir” (Tekşan, 2016:594). Bu sebeple çocuklara hangi kitapları verelim ki onlarda okuma ilgi ve isteği uyanınsın sorusuna verilecek cevap çok önemlidir. “Kitaplar, okulöncesi dönemden başlayarak çocukları renk, çizgi ve sözcüklerin estetik diliyle tanıştıran, onlara anadilinin güzelliğini duyumsatan ilk araçlardır. Çocuklara, dil bilinci ve duyarlılığı edindiren edebiyat dünyasının kapısını aralama, okuma isteği ve alışkanlığı kazandırma gibi temel işlevleri de göz önüne alındığında, çocuk kitaplarının çocuğun eğitim yaşamında önemli bir değişken olduğu ortaya çıkar” (Sever, 2012:22). Ancak nitelikli kitaplarla çocuklara okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırılabilir. Çocuklara rastgele kitaplar verilmemeli onlara verilecek kitaplar özenle seçilmeli ve belli özellikleri taşımalıdır. “Onları küçük yaşlarda nitelikli kitaplarla buluşturmak, onlarda kitaba olan ilgiyi artırmak ve okuma kültürü oluşturmak, biz yetişkinlerin en öncelikli görevlerinden biri olmalıdır. Okuyan bir birey, okuyan bir toplum olmak istiyorsak, okumanın aydınlanmak olduğunu fark edebiliyorsak, okuma eylemiyle yaşam kalitemizin artacağını düşünüyorsak, daha fazla okumanın bir zenginlik olduğunu görebiliyorsak, çocuk ve gençlerimiz için edebi ve estetik değeri yüksek kitaplar üretmek zorundayız.” (Gültekin, 2011:40). Aynı şekilde çocuklara vereceğimiz kitapları iyi seçmeliyiz. Çocuk kitaplarında bulunması gereken özellikler alanla ilgili kaynaklarda belirtilmiştir* (Oğuzkan,1997; Yalçın ve Aytaş, 2002; Çılgın, 2007; Kıbrıs, 2006; Şimşek, 2016; Nas, 2014; Gülerüz, 2013). Belirtilen özelliklere uygun nitelikli kitaplar ile çocukların iç dünyalarına dokunulabilir ve onlar sanatla etkileşime geçirilebilir. Bu bağlamda çocuklar için hazırlanan metinler, çocuk edebiyatının işlevi ve kapsamı dışında oluşturulmamalıdır.

Bir kitabın çocuklara uygun olması için kitabın iç yapı bakımından taşınması gereken bazı nitelikler vardır. Alan yazınında birçok farklılık olsa da tema (izlek), karakter, konu, plan ve dil- anlatım çocuk edebiyatı metinlerini yapılandıran temel öğeler olarak kabul edilmektedir.

Çocuk kitaplarında bulunması gereken iç yapı özellikleri

Tema (izlek)

Tema, edebî ürünlerin temel öğelerinden birisi olarak kabul edilmektedir. Oğuzkan (2013:370), “Yazarın eserinde (veya yazısında) sürekli olarak belirtmeye çalıştığı temel düşünce ve görüşlere, gösterdiği ana yönelimlere ‘tema’ denir” şeklinde tanımlamaktadır. Çocuk edebiyatı ürünlerinde ele alınan temalar, çocukların duygu ve düşüncelerini geliştirebilecekleri şekilde verilmesi önemlidir. “Çocuk edebiyatı yapıtlarında yazınsal bir kurguyla geliştirilen izlek, insana özgü duygu durumlarını çocuklarda yaşatabilmeli; çocuklar kaynağını sevgiden alan konularda duyarak, gülererek, düşünerek, hüzünlenerik dostluğun, barışın, çalışkanlığın, paylaşmanın yüceliğini sezebilmeli, güven duygularını geliştirebilmelidir” (Sever, 2015:129). Çocuk kitaplarında genellikle “Aile sevgisi, yurt, ulus, doğa ve yaşama sevgisi, özverinin ve dayanışmanın önemi, kişiler arası davranışlarda hoşgörü ve sempati, doğruluğun, dürüstlüğün, yiğitliğin değeri, çalışkanlık ve görev duygusu, gelenek ve göreneklere bağlılık, tarihimizin unutulmaz dönem ve şahısların tanıtılması, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık” (Oğuzkan, 2013:371; Çılgın, 2007:79; Kıbrıs, 2006:26) gibi temaların bulunması aranan özelliktir. Ele alınan bu temaların çocukları gerçeklerle yüz yüze getirebilmesini ve doğrudan öğüt şeklinde aktarılmasını yanlış bulan Çılgın (2007), bu tarzda verilen temanın çocuğu kitaptan soğutabileceğini savunur. Bu bağlamda eserde temanın sezdirilerek verilmesi çocuğun edebiyattan zevk almasını ve hayatında yeni tecrübeler edinmesini sağlar.

Çocuk kitapları mutlaka bir tema içermelidir. “Yetişkinlere özgü eserlerde olduğu gibi çocuklar için yazılan eserlerde de temanın hiçbir duraksamaya yol açmayacak biçimde açık ve seçik belli olması gerekir” (Oğuzkan, 2013:307). “Teması belirsiz bir eser, çocukları birbirinden çok değişik yorumlar yapmaya götürür” (Şirin, 2000:210). Çocuk kitaplarında ideolojilerden uzak durulması gerektiğini söyleyen Çılgın (2007); “Edebiyat asla herhangi bir düşüncenin propaganda vasıtası değildir. Bu düşünce güzel sanatların bir kolu olarak edebiyatın fonksiyonuna aykırıdır” sözleriyle de görüşlerini temellendirmektedir (Çılgın, 2007: 79).

Konu

Konu, sanatçının duygu ve düşüncelerini çocuklara aktarmak için kullandığı araçtır. Sever (2015:119)’e göre, “Çocuk edebiyatında konu, çocuğu metnin anlam evrenine çeken, kitapla ilgisini sağlayan öğedir.” Çocukların kitaba karşı ilgi ve alakalarını artırmak için beğenileri ve eğilimleri doğrultusunda konuların seçilmesi gerektiğini söyleyen Yalçın ve Aytaş (2002), seçilen konunun tema ile güçlü bir ilişki içerisinde olması gerektiğini belirtmektedir. Oğuzkan (2013) ise, “Gerek

yetişkinler gerek çocuklar için yazılan eserlerin konusunu oluşturan düşünce, olay ve durum unsurlarının 'tema' ile sıkı bir ilişkisi vardır" diye yorumlarken, tema ve konu bağlantısı zayıf olan eserleri ne sanatsal ne de eğitici yönden yararlanılamayacak eserler olarak görmektedir (Oğuzkan, 2013:371).

Çocuklar için oluşturulan kitaplarda konu seçimi çok önemlidir. "Bu seçimde çocukların evrensel nitelik taşıyan ruhi özellikleri yanında millî kültür değerlerinin, içinde yaşadığı toplumun benimsediği ahlak kurallarının, gelenek ve göreneklerinin de göz önünde tutulması gerekir" diyen Çılgın (2007: 80), çocuğun mizahi yönünü geliştirecek konuların da işlenmesi gerektiğini ifade eder. Kaynaklarda "sevgi, dostluk, barış, arkadaşlık, iyilik, iyilikseverlik, yardımlaşma ve dayanışma, dürüstlük, özveri, araştırmacılık, kahramanlık, ırkçı olmayan ulusal onuru yüceltme" (Yurttaş, 1997:60) gibi değerlerin benimsetilebileceği ve kitabın konusu olabileceği vurgulanmaktadır. Öte yandan "Çocuk yayınlarında ele alınan konular genellikle eğlendirici ve dinlendirici nitelikte olmalıdır. Seçilen konuların bir bölümü ise çocukları düşünmeye yöneltmeyi ve onların birtakım görüşler kazanmalarını sağlamalıdır. Çocuklara sağlam ve geçerli inançlar aşılayacak, onların demokratik yaşayış biçimine karşı güvenlerini arttıracak ve ulusal değerlere karşı besledikleri saygıyı daha güçlü hale getirecek konulara da şüphesiz ağırlık verilmelidir" (Oğuzkan, 2013:371).

Bunlara ek olarak çocuklara uygun metinler oluşturulurken çocuğun hayal dünyasını geliştirebilen, hayallerine ket vurmeyen, bilişsel süreçlerini aktif şekilde kullanabildiği konular seçilmelidir. Yeşildağ (2000:118; Akt. Mert, 2012:74)' a göre, "çocuk edebiyatında konular bilimsel ideolojiler doğrultusunda işlenmemeli, bunun yerine çocuğa ulaşması istenen çağın özelliklerine uygun olarak seçilmelidir; çocuğa açıktan açığa ders vericesine olmamak koşuluyla metinlerde olumlu tiplere mutlaka yer verilmelidir; ürünlerde dilin daha anlaşılır ve çocuk dünyasına uygun olması gereklidir." Çocukların heves, coşku ve zevklerini göz ardı etmeyen eserler ortaya koymak son derece önemlidir. Çocuk edebiyatı ürünleri kurgulanırken çocuğun sadece eğlenmesi üzerine eserler kaleme alınmamalıdır. Konu seçiminde öğrencilerin gerek ulusal gerek evrensel açıdan kişiliklerini kazanabilmeleri ve tamamlayabilmeleri de önem arz etmektedir (Kıbrıs,2006). Bunun yanında eğlenirken öğrenebildiği, üretme ve geliştirme duygularını güdüleyebildiği, kalıplaşmış düşüncelerden uzak eserler kaleme alınmalıdır. "Kitaplarda çocuklara, neler yapması ya da yapmamasının söylenmesinden çok, neler yapması ya da yapmaması gerektiği düşündürülmelidir. Çocuklar, davranışlarının olası sonuçları üzerinde düşünce üretmeye özendirilmeli; davranış ve eylemlerinin başkaları üzerinde yaratacağı duygusal sonuçlar, çocukların duyarlılıkları işletilerek kendilerine buldurulmalıdır" (Sever,2015: 22).

Kahramanlar

Edebî ürünlerde başından olaylar geçen kimselere kahraman denmektedir. Çocuklar için oluşturulan eserlerde kahramanlar iyi geliştirilmiş ve değişim gösterebilen özellikte olmalıdır. Sever (2015: 76)' e göre çocuk, kahramanlar aracılığıyla, insanların başından geçen olayları tanır, sorunlar karşısında takınacağı tavır ya da geliştirebileceği davranışlara ilişkin ipuçları edinir. İnsan ve toplum yaşamını belirleyen kural ve değerleri tanıma ve anlama bilincini oluşturur. İnsan yaşamını anlamlı kılan erdemleri sezmeye başlar. Bu vasıta ile insanların kişiliğinde var olması gereken ilke, esas ve değerleri benimseyip doğruluk, adalet, iyilik, yardımseverlik gibi erdemleri de anlamlandırabilir. (Gürel vd. 2007:32). Bu nedenle kahramanın ne olursa olsun çocukların kolayca özdeşim kurabileceği insan gerçeğini yansıtan özellikler taşıması önemlidir. Çocukların yaş grupları değişse de onlar, okudukları kitaplarda yer alan kahramanlar ile özdeşim kurup onlara benzemeye çalışırlar. Özdeşim kurulan kahraman zamanla çocuklar üzerinde bir rol model niteliği taşımaya başlar. Bu nedenle kahramanların gerek fiziksel gerekse psikolojik özellikleri metinlerde açık ve güçlü olarak belirtilmelidir (Gülyüz, 2006:163).

Çocuk kitaplarında çok kahraman yerine az sayıda kahraman bulunmalıdır. Eserde ana kahraman etrafında ona yardımcı olan kahramanların özelliklerinin de açık şekilde belirtilmesi gerekmektedir. Lukens (1999)'ten aktaran Sever (2015), çocuk kitaplarındaki karakterleri açık-kapalı ve devingen-durağan olarak ikiye ayırmıştır. Kapalı karakter, özellikleri yüzeysel olarak tanımlan, okurun iyi tanımadığı karakterdir. Açık karakter roman, öykü, masal ve anlatılarda birçok özelliğiyle okura tanımlan, inandırıcı nitelikleriyle öne çıkan, okurun iyi bildiği karakterdir. Öykü boyunca değişim gösteren geliştirilmiş karakteri devingen(dinamik), inandırıcı olmasına karşın değişmeyen karakteri ise durağan(statik) olarak adlandırır (Lukens, 1999:86-87; Akt. Sever, 2015:105). Çocuk kitaplarında durağandan çok devingen karakterlere yer verilmelidir. Çocuk da bu karakterle birlikte değişim gösterebilecektir.

Plan

Tema, konu ve kahramanın birbirleriyle uyumlu bir şekilde kitaba aktarılmasına plan denir. Çocuk kitaplarında planın iyi kurgulanmış olması büyük önem taşır. "Kurgulanan her olayda bir çatışmanın yaşanması kaçınılmazdır. Çocuk edebiyatında, okurun metnin çekim alanına girmesinde kurgulanan olay ve olaylara yol açan çatışmanın niteliği belirleyici bir etken konumundadır." diyen Sever (2015), çocuk kitaplarında genellikle kişi-kişi çatışması, kişinin kendisiyle çatışması, kişi doğa çatışması ve kişi toplum çatışması görüldüğünü, çatışmaların aktarımında aşırı merak, rastlantı ve duygusallığa yer vermeden çatışmaların merak öğeleriyle dengelenerek çocukların eser sonuna kadar düşsel düşünsel katkılarıyla anlam oluşturmalarının sağlanmasını belirtir.(Sever, 2015:127)

Çocuk kitaplarında olayların anlatımı daha çok tarih sırasına göre planlanmaktadır. "Kronolojik düzen içinde aksiyon ve kahramanlar arasında ilişki vardır" (Çılgın, 2007:82). Ana fikir, konu ve kahramanlar arasında bütünlük sağlamalıdır. Olayların anlatımında çocukların ilgisi canlı tutulmalı, gereksiz ayrıntılardan kaçınılmalıdır. Çocuklar için oluşturulan eserler kurgulanırken, "Tutarlılığa dikkat edilmeli, tema ile konu arasındaki bütünlük sağlanmalı, anlatılan olaylar çocuğun ilgisini

sürekli canlı tutacak biçimde yerleştirilmeli, gereksiz ayrıntılardan kaçınılmalı, ölçülü, rahat bir anlatım tercih edilmelidir.”(Yalçın ve Aytaş, 2002:32).

Çocuk kitaplarında olaylar planlanırken okurun bilgi seviyesi, anlayış gücü ve ilgileri hesaba katılmalı ve plan son derece basit yapılmaya özen gösterilmelidir. “Plan, kısa bir giriş bölümü ile entrikalı olayları kapsayan bir gelişme ve düğüm bölümünü ve beklenmedik bir çözümle sonuçlanan bir bitiş bölümünü kapsamalıdır” (Oğuzkan, 2013:373).

Dil-Anlatım

Çocuk edebiyatını yetişkin edebiyatından ayıran en önemli özelliklerden birisi dil ve anlatımdır. Oğuzkan (2013), çocuk yayınlarında üslup ve dilin öneminin büyük olduğunu söyleyerek yapmacık, zevksiz veya bayağı bir anlatımla kaliteli bir çocuk kitabının meydana getirilmesinin düşünülmemeyeceği gibi, yaşama şansını yitirmiş, eski ve anlaşılması güç sözcük ve deyimlerle de çocuklarda okuma zevkini uyandıracak ve geliştirecek eserler yazılmasının mümkün olmadığını belirtir. Yalçın ve Aytaş (2002:33) da “Çocuk kitaplarında anlatımın sadeliğine dikkat edilmeli, gereksiz ve bayağı sözcükler yer almamalı, duruluk, akıcılık, açıklık gibi unsurlar göz önünde bulundurulmalıdır” diyerek çocuk kitaplarında bayağı ve gereksiz sözcüklere yer verilmemesi konusuna vurgu yaparlar.

Çocuklar için edebî eserler kurgulanırken, çocuğun metni odak noktasına alabilmesi için dil ve anlatımın özenle seçilmesi ve uygulanması gereklidir. Kıbrıs (2006:27), çocuklar için yazılan kitaplarda yazım ve noktalama konusunda yazım kılavuzunun kullanılarak kusursuz bir eser ortaya çıkarılması gerektiğini savunmaktadır. Bunun yanında da yazım ve noktalama kurallarının öğretilmesinde de kitapların önemli bir yeri olduğunu savunur. Kitaplarda sezdirme yoluyla bu kuralların benimsetilmesinin iyi bir örnek olacağını belirtir. Böylece çocuk kitap içerisinde kendine bir yer bulabilirken öğrenmesi ve benimsemesi gereken belirli kuralları da kitap vasıtasıyla gerçekleştirir. Sever (2015:132) bu konuda, “Çocuk edebiyatı metinlerinde kullanılan dil, yaşına ve gelişim özelliklerine koşut olarak çocuğu, metnin oluşturulmasına ortak edebildiği oranda başarılıdır” ifadesine ek olarak, “Çocuk edebiyatında da çocukların deneyim ve alımlama yeterlikleri, onlara sunulacak yazınsal kurgunun evrenini ya da yazınsal iletişimde dilin kullanılma biçimini belirler” yorumunda bulunur.

Ziya Gökalp ve Çocuk Edebiyatı

Dönemin önemli sosyologlarından olan Ziya Gökalp eğitim, iktisat, ahlak, din estetik, siyaset gibi birçok alanla ilgilenen çok yönlü bir düşünce insanıdır (Altın, 2010:497). Türk edebiyatına büyük katkılar yapan Ziya Gökalp, Ortaç (1960:111)’in deyişiyle “Şarklı kılığı içinde garplı ilim kafasını taşıyan tek adamımızdır.”

Gökalp’in fikir ve şahsiyetini temellendirdiği nokta millet kavramının yüceliğidir. Bu nedenle de kısa süren hayatında millet, milliyetçilik, kültür, medeniyet, din, felsefe, efsane, eğitim vs. gibi birçok farklı konuda çok sayıda eser vermiştir. Böylece çökmekte olan bir imparatorluktan kendine güvenen bir millet oluşturmayı hedeflemiştir. “Ziya Gökalp’in halka doğru prensibi, edebiyatta halka doğru edebiyat ve halk için edebiyat olarak uygulamaya konulur. Hedef savaş yıllarında tarihsel kökenleri ile karşılaşma ve üzerinde düşünme fırsatı bulan, milli uyanışını gerçekleştirmiş olan toplumun millet olmasını ve Anadolu’da üzerinde yaşanılan toprakların vatan haline gelmesini temin etmektir” (Argunşah, 2010:123-124). Onun bu amaçla Türk tarihine, kültürüne ve halk edebiyatı kaynaklarına yöneldiği söylenebilir. Gökalp, geleceğin güçlü milletini oluşturmak için çocukların eğitimine büyük önem vermiştir. Ateş (2015: 95) de “Aileyi milletin en temel ve çekirdek yapı taşı olarak görür” derken Gökalp’in edebiyatçı ve eğitimci kimliği ile birlikte aile ocağına verdiği öneme dikkat çeker. Aile ocağını böylesine benimseyen bir şahsiyet olan Gökalp’e göre çocuk da o ailenin süsü konumundadır. Onun, sadece kendi çocuklarına değil onların şahsında tüm çocuklara duyduğu yoğun bir sevgisi vardır. “İnsan ruhunun çocuklarla beraber saf bir hayat yaşamaya ihtiyacı vardır. Göz çiçeklere muhtaç olduğu gibi, ruh da çocuklara muhtaçtır.” (Tansel, 1989:184) sözleri onun çocuğa olan sevgisini ispatlamaktadır. Çocuklara bu denli yakın ilgi duyan ve toplumda buldukları konumu önemseyen Gökalp, topluma da çocuklar ile ulaşmayı amaçlamıştır. Ziya Gökalp’in yaşadığı dönemde bugünkü anlamda, sınırları tespit edilmiş bir çocuk edebiyatı alanı olmamasına rağmen Gökalp, çocuk edebiyatına temel olabilecek nitelikte eserler ortaya koymuştur. “Almanya’da folklor disiplini, Herder’in ortaya koyduğu “romantik milliyetçilik” bağlamında gelişmiş ve Alman milli kimliğinin inşasını başarmıştır. Grimm Kardeşler ve diğer folklor derlemecilerine Herder’in fikirleri adeta yol gösterici bir ışık olmuştur.” (Günay ve Çelik, 2010:89). Ziya Gökalp de Herder’in yaptığı gibi Türk kimliğinin inşası için durmadan çalışmış, çocuklara yönelik masal ve şiir türünde eserler yazmıştır. “Gökalp’in folklorla yönelik çalışmaları arasında masalların yeniden düzenlenmesi, Dede Korkut hikâyelerinin bireysel üslupla yeniden kaleme alınması görülür. Geleneksel motiflerin yanı sıra bireysel yaratımının sonucu ortaya çıkan ve öğretici nitelik taşıyan çalışmalarının gayesi yeni oluşacak medeniyetin temellerinin atılmasıdır. Başka bir deyişle Gökalp, halk edebiyatı ve folklor ürünlerine bir takım yeni kavram ve değerler ekleyerek onları yeniden yazar. Amacı, farklı medeniyet dairelerinden süzülüp gelen sözlü anlatıların öğreticilik unsuruyla yeniden biçimlendirilerek ortak ideal birliğinin sağlanmasıdır. Yalnızca romantik bir yaklaşımla yeniden yazmak değil, halk yaşayışının her alanına dair bilgilendirici, fayda sağlayıcı bir düşüncenin sonucudur.” (Cansız, 2014:64). Dolayısıyla onun eserlerinde Türk kimliğini yansıtan unsurlar belirgin şekilde görülmektedir. “Çocuklara yönelik yazdığı eserlere genel bir çerçeveden bakıldığında zaman zaman onun eserlerinin bu fikirlerinin tatbiki niteliğinde oldukları görülür” (Ateş, 2005:104). Aynı şekilde “Gökalp’in Türk masallarına yönelmesinin temel sebebi, masallarda Türk kültürünün özünü bulması, onları yeni edebiyatın ilham kaynağı ve malzeme deposu olarak görmesidir” (Filizok, 2005:145). Bundan başka masalların çocuk hayatındaki yerini çok iyi bilen Gökalp, özellikle çocuk eğitiminde halk masallarını bir eğitim bir aracı olarak kullanmıştır. “Gökalp, masalları, eski Türk dinine ait mitleri, destanları ve hikâyeleri; şiirlerinde vatan ve millet sevgisini kuvvetlendirmek, millî birliği güçlendirmek gayeleriyle kaleme almıştır” (Atnur, 201:33). Bars (2017) da

Gökalp'in eğitsel ve ideolojik amaçlarla masal yazdığını belirterek "Gökalp'in gayesi memleketi medeniyet bakımından yükseltmek, hars bakımından kuvvetlendirmektir. Masalları yeni nesillere ortak bir bilinç aşımak, onları belirli idealler etrafında toplamak, millî birlik ve beraberlik oluşturmak amacıyla kullanmıştır" (Bars,2017) tespitinde bulunur.

Bu amaçla yazdığı eserler "Cumhuriyetin ilk nesillerinde, bu masal ve şiirlerle telkin edilen millî ve beşerî değerler derin izler bırakmıştır." (Enginün, 1991:427). Daha da önemlisi Gökalp'in "Folklorla yüklediği Türkçülüğün temellerini oluşturma işlevi gerek Osmanlı'nın son döneminde gerekse Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk döneminde son derece etkin olmuştur" (Oğuz, 2006:47).

Ziya Gökalp'e göre millî bir edebiyatın temeli halk edebiyatına dayanmalı, ondan beslenmelidir. "Türk halk masallarıyla halk şiirinin güzelliği Türklerin estetik sahasında büyük bir kabiliyete malik olduklarını gösterir. Fakat yazık ki Osmanlı sanatkarlarının hatası yüzünden, şimdiye kadar bu sanat kabiliyeti Avrupaî bir terbiyeden mahrum kalmıştır." (Gökalp, 1997:140-141) diyen yazar, yazdığı masalların kaynağını halk edebiyatına dayandırmıştır. "Ziya Gökalp'in bu eserleri, halk masallarını şahsi bir üslupla olmak şartıyla aynen alıntılıma tecrübesinden, halk masal motiflerine dayanılarak tamamen orijinal manzumeler yazma tecrübelerine kadar uzanan çeşitli denemelerin ürünüdür diyen Filizok (2005), Ziya Gökalp'in yazdığı mensur ve manzum masalları yaralandığı kaynaklara göre dört gruba ayırmıştır.

1. Dede Korkut Hikâyelerine dayanan masallar.
2. Temelinde belli bir halk masalı bulunan masallar.
3. Masal motiflerinden oluşanlar.
4. Yabancı kaynaklı masallar (Filizok, 2005:148).

Bu kaynaklar Ziya Gökalp'in masallarına temel oluşturmuştur ancak yazar bunları birebir aynen aktarmak yerine düzenleme yoluna gitmiştir. Öncelikle aile, çocuk, anne, Türklük, vatan, hürriyet, adalet millet gibi temaları masallarında ele almıştır. Bir diğer değişiklik de masal kahramanlarında görülür. Ziya Gökalp'in masallarındaki kahramanlar, ele alıp işlediği asıl halk masalının kahramanlarından farklı olarak adları, yaşayış, duyuş ve düşünüş hususiyetleri bakımından Türk destanlarının ve halk hikâyelerinin kahramanlarını hatırlatır" (Filizok, 2005:150). Gökalp, Türk masallarının en belirgin özelliği olan masal başı ve masal sonu tekerlemelerini kullanmamış ama masalın içinde manzum söyleyişlere yer vermişti. Filizok (2005)'a göre halk masallarında olmayan kıssadan hisse çıkarma onun masallarında kıssadan sosyal plana geçişe şeklinde görülmektedir. Gökalp masallarını standart Türkçe ile yazmış yerel söyleyişlere yer vermemiş, kahramanlarının sosyal konumlarına göre konuşmamış ancak halk masallarının özelliğini yansıtan cümle ve söyleyişleri korumuştur. "Gökalp özellikle masallarında bol sıfat kullanmıştır. Ancak bu durum onun eserlerini süslü yapmaz. Gökalp kullandığı sıfatlarla eserlerine şairâne bir bakış tarzı, değer hükümleri ve bir duyuş yükü katar. Gökalp'in diğer bir üslup özelliği ise eserlerinde diyaloglara fazlaca yer vermesidir" (Ateş, 2005:111). Diyaloglara çokça yer vermesi onun masallarını hikâye ve tiyatro türüne yaklaştırmıştır.

Görüldüğü gibi Gökalp masallarının konusunu halk edebiyatından almakla birlikte masallarında kendi üslup özelliğini yakalamış orijinal masallar yazmıştır. "Ziya Gökalp'in çocuk edebiyatı içinde özel bir yeri vardır. Konularının çoğunu sözlü edebiyattan almakla beraber Gökalp'in eserleri dil ve üslup yönünden çok orijinaldir. Bu orijinallik söz konusu dil ve üslup özelliklerinin ilk olmasından kaynaklanır." (Ateş, 2005:110).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Türk edebiyatının önemli düşünür ve yazarlarından birisi olan Ziya Gökalp'in Kızılelma ve Altun Işık kitaplarında yer alan masallarını, çocuk kitaplarında bulunması gereken iç yapı özelliklerine göre incelemek ve uygun olanlarla olmayanları ayırt etmektir.

Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma nitel araştırmaların doğasına uygun olarak gerçekleştirilmiş olup tarama modellerinden doküman incelemesi metodu esas alınarak gerçekleştirilmiştir. "Tarama modelleri, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlamaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilmek istenen şey, vardır ve oradadır." (Karasar, 2008:77).

Verilerin Elde Edilmesi ve Analizi

Fevziye Abdullah Tansel tarafından hazırlanan Ziya Gökalp Külliyyatı-1,Şiirler Ve Halk Masalları kitabının Kızılelma bölümünde masallar başlığı altında yer alan Kızılelma, Ülker İle Aydın, Polvan Veli, Alageyik ve Kurt İle Ayı masalları ile aynı kitabın Altun Işık bölümünde yer alan Keloğlan, Tenbel Ahmed, Kuğular, Nar tanesi Yahut Düzme Keloğlan, Keşiş Ne Gördün?, Pekmezci Anne, Yılan Bey İle Peltan Bey, Kolsuz Hanım, Küçük Hemşire, Deli Dumrul ve Arslan Basat adlı masallar çalışmanın temel verilerini oluşturmaktadır. Bu masallar çocuk kitaplarında bulunması gereken iç yapı özellikleri tema (izlek), konu, kahramanlar, plan, dil ve anlatım unsurları yönünden incelenmiştir. Elde edilen verilere göre de masalların çocuk kitaplarında bulunması gereken iç yapı özelliklerini taşıyıp taşımadığı sorgulanmıştır

Bulgular ve Yorum

Çalışma kapsamında Ziya Gökalp'in Kızılelma ve Altun Işık kitaplarındaki masalların iç yapı bakımından çocuğa uygunluğu tablo 1 ve tablo 2'de gösterilmiştir. Tablo 1'de Kızılelma'da bulunan manzum masallar incelenirken tablo 2'de Altun Işık'ta bulunan manzum ve nesir olan masallar incelenmiştir. Tabloda tema, konu, kahramanlar, plan, dil ve anlatım unsurlarının uygunluğu (+, -) ile ifade edilmiştir.

Tablo 1. Kızılelma Masal Kitabında Yer Alan Masalların İç Yapı Özellikleri

	Tema	Konu	Kahramanlar	Plan	Dil ve Anlatım
Kızılelma	-	-	-	-	-
Ülker İle Aydın	+	+	+	+	+
Küçük Şehzâde	+	+	+	+	+
Polvan Veli	-	-	-	+	-
Alageyik	+	+	+	+	+
Kurt İle Ayı	-	-	-	+	+

Uygun: +

Uygun değil: -

Tablo 1'de görüldüğü gibi Kızılelma masal kitabında yer alan Kızılelma, Polvan Veli ve Kurt İle Ayı masallarının çocuk kitaplarında bulunması gereken iç yapı özelliklerini taşımadığı Ülker ile Aydın, Küçük Şehzâde, Alageyik masallarının ise çocuk kitaplarında bulunması gereken iç yapı özelliklerini taşıdığı görülmüştür.

Kızılelma masalı soyut konuyu ele aldığı, sanatlı bir anlatımı olduğu, çocukların bilgi düzeylerin üzerinde kavramlara ve anlamını bilemeyeceği kelimelere yer verdiği için çocuk kitaplarında bulunması gereken iç yapı özelliklerini taşımadığı görülmüştür.

Polvan Veli ve Kurt İle Ayı masalları da soyut konu ve temasıyla çocuk kitaplarında bulunması gereken özellikleri taşımamaktadır.

Ülker İle Aydın masalında anneleri ölen iki kardeşin üvey annenin zulmünden birbirlerine yardım ederek kurtulmaları konu edilir. Bu konu ele alınarak çocuklara kardeş sevgisi aşılarmaya çalışılmıştır. Konu ve tema arasında doğrudan bir ilişki söz konusudur. Bu masalı okuyan çocuklar kardeş sevgisinin önemini anlar ve masal kahramanı Ülker ile Aydın'ın kardeş sevgilerini örnek edinebilirler. Özellikle masalda "Bacı, bacı, can bacı! /Kolunda mercan bacı! ve "Kardeş, kardeş, can kardeş! /Boynunda mercan kardeş! dizelerinin masal kahramanları tarafından birbirlerine karşı sık sık söylenmesi çocukların ilgisini çekebilir, hoşlarına gidebilir.

Masal kahramanları annelerini kaybeden üvey anneleri tarafından istenmeyen Ülker ile Aydın adındaki iki kardeşlerdir. Çocuk kitaplarında kahraman sayılarının bir veya iki olması aranan özelliklerdendir. Babaları da onları ormanda terk edince birbirlerine tutunarak hayatta kalmaya çalışmışlardır. Ülker rüyasında ölen annelerini görür annesi ona "Kızım ağlama; / Kolundaki mercan peri kızıdır, / Birgün sizi her kayıdan kurtarır." der. Masalın ilerleyen bölümünde de "Annesinden kalma, iki al mercan / Bileziği vardı; heman kolundan / Birisini çıkararak gerdanlı / Yaptı ona, kolay değil ablalık," dizeleriyle Ülker'in ablalığına vurgu yapılır. Annesini kaybeden çocukların birbirlerine yakınlaşmaları ve Ülker'in ablalık duygularının kuvvetlenmesi doğaldır. Masalı okuyan çocuklar Ülker ile Aydınla kolayca özdeşim kurabileceklerdir.

Ülker ile Aydın masalında anneleri ölen, babaları tarafından ormana terk eden Ülker ile Aydın'ın başından geçen olaylar belli bir sırayla anlatılmaktadır. Önce masal kahramanlarının annelerinin ölmesi, sonra üvey anne ile üvey kız kardeşin eve gelmesi ve bunların Ülker ile Aydın'ı istememesi, babalarının onları ormanda kaderlerine terk etmesi ve bundan sonra da Ülker ile Aydın'ın başından sırasıyla şu olayların geçmesidir. Önce Aydın çok susadığı için üvey annenin büyü yaptığı bir sudan içer ve ceylana dönüşür. Sonra bir av sırasında o ceylanı gören şehzadenin ceylanı takip ederek Ülker'le tanışması ve onunla evlenmesi Ülker ile ceylanın saraya taşınmasıdır. Sarayda mutluluk uzun sürmez Hakan ordu ile uzağa savaşa gider. Hakan savaşırken üvey kardeşin hamile Ülker'e hile yaparak onun yerine geçmesi ve son olay savaştan dönen hakanın Ülker'i bulması ve mutlu sona ulaşmaları şeklindedir. Olaylar arasında bağlantılar iyi kurulmuş ve çocukların rahatça takip edebileceği şekildedir.

Ülker İle Aydın masalı nesir şeklinde yazıldığı için ahenk unsurları bakımından zengindir. On birli hece ölçüsüyle yazılan manzumede kafiye ve redifler kelime tekrarları ve tekrarlanan dizeler(nakaratlar) ahengi sağlayan unsurlardır. Ayrıca dize içlerinde de "Bacı, bacı, can bacı! / Kolunda mercan bacı!" ve "Ülker heman koştu, tuttu kolundan; /Kardeşini geri çekti yolundan," gibi ahenkli söyleyişler oldukça fazladır. Masalda çocukların anlamını bilemeyeceği kelimeler kullanılmamış,

kısa ve tek yüklemlerle basit cümlelere yer verilmiştir. Çocuklar bu masalı gerek okuyup gerekse dinleyerek rahatça anlayabilirler.

Küçük Şehzade masasında bir padişahın üç oğlunu sınavdan geçirmesi ve bu sınavdan Küçük Şehzadenin dürüstlüğüyle çıkması konu edilmiştir. Bu konuyla da dürüstlüğün önemi ve kardeş sevgisi vurgulanmıştır. Masal kahramanı Yıldız Tiğ'in ilk sınavdan başarısız olduğu zaman iki abisinin "Paramızdan senin olsun birer torbamız, /İyi olmaz kızar ise taçlı babamız!" sözleri ve Yıldız Tiğ'in "Hayır, hayır! Ben suçumu kuldan saklamam, / Hiç kimsenin emeğinden zekât alamam /Babam beni haşlayacak ise haşlasın. /İnsaflysa, tecrübeye tekrar başlasın!" cevabı çocuklar için örnek olabilecek türdendir. Doğrudan şaşmayan Yıldız Tiğ'in masal sonunda kazanması ise dürüstlüğün her zaman kazanacağı tezini çocuklara aşılacaktır.

Masalın asıl kahramanı padişahın küçük oğlu Yıldız Tiğ'dir. Masalın başında onun devin elinden kurtulması zekâsının göstergesidir. Daha sonra devden aldığı sihirli sofrayı Peri Sultana vermesi cömertliğinin işaretidir. Asıl önemlisi ise sınav sonunda kardeşleriyle bulunduğu zaman, babasının karşısına eli boş dönmek için kardeşlerinin teklifini reddedip babasına doğruyu söylemesi dürüstlüğünün kanıtıdır. Bu değerleri çocuklara öğretmekte Yıldız Tiğ'in rol model olarak kullanılabilir. Hiçbir şey söylemeye gerek kalmadan çocuklar bu değerlerin önemini kavrarlar çünkü böyle davranarak Yıldız Tiğ'in masalın sonunda kazanmıştır.

Masalın planı oldukça basit düzenlenmiştir. Padişahın oğullarını denemek için onlara biner altın verip uzak ülkelere göndermesiyle ilk olay başlar. Küçük şehzadenin başarısız olması üzerine aynı deneme ikinci defa tekrarlanır. Küçük Şehzade ikinci denemede başarısız olunca ve üçüncü denemeye karar verilir. Üçüncü denemede Küçük Şehzade kazanır ve mutlu sona ulaşır.

Bu masal da on üçlü hece ölçüsüyle yazılmış kafiye ve rediflerle ahenk oluşturulmuştur. Masaldaki kelimeler genellikle çocukların anlayabilecekleri sadeliktedir. Mesaretle, ikbal, bezirgânlık, avdet etti, baht, teşviş, payan, şayan, dağarcık, hüsnü, muntazır, sebat, iane, tahkik etmek, teşrif buyurmak, hunharlık, masum, nail olmak gibi kelimeleri çocuklar anlayamayabilir. Ancak bu kelimeleri bilmemek masalı anlamaya engel teşkil etmez, diğer kelimelerin yardımıyla bu kelimelerin anlamları çıkarılabilir. Aynı zamanda okuma ve dinleme becerilerinden beklenen faydalardan biri de çocukların kelime hazinelerini zenginleştirmektir.

Alageyik masalı diğer masalardan farklı olarak masal kahramanının ağzından anlatıldığı için okuyucular bir anda kendilerini masal kahramanı gibi hissedebilirler. Masaldaki ben dili, kısa dizeler, kafiyeli, redifli ve tekrarlı ifadeler okuyucuyu kendine çeker. Alageyik masalı, çocuk dilinin iyi kullanıldığı çocuğa göreliğin yakalandığı ve çocuk duyarlılığının en iyi şekilde yansıtıldığı masalardan biridir. "Ziya Gökalp, bu şiirin tamamında çocuğun dünyasına girebilmek ve onu güdüleyebilmek için hem şiirin hem de masalın gücünden sonuna kadar faydalanır" (Turan ve Gücüyeten, 2005:202). Zaten Ziya Gökalp ve çocuk edebiyatı denilince de akla gelen ilk eser de Alageyik masalıdır. Bu masala hem yazıldığı dönemde hem de sonraki dönemlerde Türkçe kitaplarında yer verilmiş, öğrencilerin ezberlemeleri teşvik edilmiştir.

Alageyik masasında ise konu bir Türk Beyi'nin başından geçen olaylardır. Bu konu ele alınarak cesaret, kahramanlık, korkusuzluk gibi temalar işlenmiştir. Türlü engelleri aşarak Altın Köşke ulaşır esir güzeli kurtaran Türk Beyi cesaretiyle dikkat çeker. Türk Beyinin başından geçen olaylar çocukların ilgisini çeker ve hayal dünyalarını zenginleştirir. Temanın işleniş biçimi çocuk gerçekliğine uygundur, top oynayan çocuğun acıkması yerde bulunduğu bir nesneyi alması onu elinden alan geyiğin peşinden gitmesi gibi olaylar çoğu çocuğun başından geçmiştir.

Masalda tek bir kahramanın olması çocuk kitaplarında bulunması gereken özelliklerdendir. Masal kahramanının özellikleri söylenmemiş ancak yaptıklarından onun meraklı ve cesaretli olduğu, vatanını sevdiği ve Turan idealini taşıdığı anlaşılabilir.

Alageyik masalının planı çocukların rahatça takip edebilecekleri tarzdadır. İlk olay kahramanının top oyarırken acıkıp yerde bulunduğu eriği yemek üzereyken bir alageyiğin eriği kapıp ormana kaçması ve kahramanın da bir akdoğanın sırtında geyiği takip etmesidir. İkinci olay kahramanın geyiği çölde bulması, geyiğin ona elma verip Altın Köşk'e gitmesini istemesidir. Üçüncü olay ise kahramanın Altın Köşke ulaşır devin esiri olan güzel kızı kurtararak Türk iline getirmesidir.

Alageyik masalının en önemli özelliği dil ve anlatımıdır. Yazar hem çocuk dilini hem de şiir ve masal dilini ustalıkla kullanabilmiştir. Masal halk edebiyatının en çok kullanılan yedili hece vezniyle yazılmıştır. Redif, kafiye iç kafiye ve kelime tekrarlarıyla ahenk sağlanmıştır. "At önünde et vardı, / İt ot yemez, ağları, / Otu, ata yedirdim, /Eti ite yedirdim," dizeleri doğal ve sade söyleyişin çocuk dilin güzel örneklerindedir. Bu masal Türkçe derslerinde estetik okuma veya estetik dinleme etkinliklerinde metin olarak kullanılabilir.

Tablo 2. Altun Işık Masal Kitabında Yer Alan Masalların İç Yapı Özellikleri

	Tema	Konu	Kahramanlar	Plan	Dil ve Anlatım
Keloğlan	+	+	+	+	+
Tenbel Ahmed	+	+	+	+	+
Kuğular	+	+	+	+	+
Nar Tânesi Yahut Düzme Keloğlan	+	+	+	+	+
Keşiş, Ne Gördün?	+	+	+	+	+
Pekmezci Anne	-	-	-	+	+
Yılan Bey İle Peltan Bey	-	-	-	-	-
Kolsuz Hanım	-	-	-	-	+
Küçük Hemşire	+	+	+	+	+
Deli Dumrul	-	-	-	+	+
Arslan Basat	-	-	+	-	+

Uygun: +

Uygun değil: -

Tablo 2’de görüldüğü gibi Altun Işık masal kitabında yer alan Pekmezci Anne, Yılan Bey İle Peltan Bey, Kolsuz Hanım, Deli Dumrul ve Arslan Basat masallarının çocuk kitaplarında bulunması gereken iç yapı özelliklerini taşımadığı, Keloğlan, Tenbel Ahmet, Kuğular, Nar Tânesi, Keşiş Ne Gördün? ve Küçük Hemşire masallarının ise çocuk kitaplarında bulunması gereken iç yapı özelliklerini taşıdığı tespit edilmiştir.

Yılan Bey İle Peltan Bey, Kolsuz Hanım, Arslan Basat masalları çocukların takip etmekte zorlanacakları kadar uzun ve planı karmaşık bulunmuştur. Deli Dumrul ve Pekmezci Anne masallarında işlenen soyut kavramlar çocukların anlam düzeylerinin üzerindedir.

Keloğlan, Altın Işık kitabında yer alan ilk masalıdır. Masalda kendi ayakları üzerinde durmaya çalışan hem kendine hem de arkadaşlarına yardım eden, zekâsını kullanan Keloğlan’ın başından geçenler konu edilir. Bu konuyla çocuklara kendilerine inanmaları, güvenmeleri bu sayede her şeyi başarabilecekleri yani emeğin önemi teması verilmek istenmiştir. “Keloğlan henüz yedi yaşında iken ekmeğini elinin emeğiyle kazanmağa başladı. Hammallık, kahveci yamaklığı, aşçı çıraklığı, ayak satıcılığı gibi birçok işlere girdi.” ifadeleri çocuklar için örnek teşkil edebilir.

Keloğlan, Türk masallarının en bilinen kahramanıdır ve genellikle fakir ve kimsesizdir. Zekâsını kullanarak pek çok güçlüğü üstesinden gelir. “Keloğlan, özellikle çocuklara pratik zekânın önemini, hazır cevaplılığı, azmi, aklın fizikî güçten üstünlüğünü göstermede iyi bir araçtır” (Sever, 2007:32). Bu masalda da aynı durum gözlenir. Masalda Keloğlan gibi talihini arayan Orhan, Turhan ve Tarhan isimdeki kişiler sadece Keloğlan’a eşlik ederler. Keloğlanın arkadaşlarıyla birlikte Devkarısı’nı yenmesi çocukların ilgisini çekebilir, heyecanla onların maceralarını takip edebilirler. Devkarısı ile Keloğlan arasında geçen diyaloglar da çocuklara eğlenceli gelebilir. Hatta Türkçe dersinde bu diyaloglar öğrenciler tarafından daha da çoğaltılabilir.

Keloğlan masalının planı çocukların rahatça anlayabileceği şekilde kurgulanmıştır. Masal üç bölümden oluşur. Birinci bölümde uzaklara gidip talihini aramak isteyen Keloğlan’a yolda Orhan, Turhan ve Tarhan isimdeki çocukların katılması, ikinci bölümde Keloğlan ve çocukların uzak ülkenin birinde Devkarısı’yla karşılaşip onu yenmeleri ve üçüncü bölümde de senelerden beri ülkeyi harap eden Devkarısını yendikleri için o ülkenin padişahı tarafından ödüllendirilmeleri, mutlu sona erişmeleri anlatılır.

Devkarısı ve Keloğlan arasındaki diyalog, şiir ve dörtlükler masala ayrı bir hava katmıştır. Masalın dili çocukların anlayabileceği düzeydedir.

Tenbel Ahmet masalında tembelliğin zararları ile çalışkanlığın faydaları somut bir şekilde gösterilmiştir. Bunun yanında gerçeği olduğu gibi açıkça söylemek gerektiği de vurgulanmıştır. Masal Tenbel Ahmet’in tembellikten kurtulup çalışkanlığa geçişini anlatır. Geri planda ise bir padişahın gerçeği açıkça söyleyen kızını haksız yere cezalandırması ve sonucu anlatılmaktadır. Masalda padişahın kızıyla Tenbel Ahmet’in yolları kesişir. Padişahın kızı akıyla Tenbel Ahmet’in kişiliğini olumlu yönde geliştirmesini bilir.

Masal kahramanı Tenbel Ahmet, dışarı çıkmaya bile üşenen annesinin sırtında dışarı çıkacak kadar tembel biridir. Padişah, küçük kızını cezalandırmak için onu Tenbel Ahmet'le evlendirmiştir. Bu evlilik Tenbel Ahmet'in değişimini sağlamıştır. Ahmet'in değişimi birden değil aşama aşama gerçekleşmiştir. Değişimi sağlayan Ahmet'in karısıdır. Ahmet'i çalışmaya yönlendirmiş ve her ikisi de mutlu sona ulaşmıştır. Bu yönüyle masal çocuklara örnek olabilir. Tembellik kötü bir şeydir insan çalışıp kendi geçimini sağlamalıdır. Bu masal anne ve babalar için de örnek olmalıdır. Çocukların yapması gereken işlerini kendileri yaparak onları tembelleğe sevk etmemelidirler. Ahmet'in karısı bunu yapmamıştır. Bu bakımdan masaldaki ikinci kahraman da odur. O hem babasına doğruyu söylemiş hem de Ahmet'in olumlu yönde kendisini değiştirmesine yardım etmiştir.

Masal üç temel olay üzerine kurgulanmıştır. Birinci olay, padişahın küçük kızını ceza olarak Tenbel Ahmet ile evlendirmesidir. Sonraki olaylar küçük kızın kocasını çalışıp para kazanmaya zorlaması ve bu sırada Tenbel Ahmet'in başından geçenlerdir. Son olarak da çok çalışkan ve çok zengin olan Tenbel Ahmet'in ve karısının padişahla barışıp mutlu sona ulaşmalarıdır.

Tenbel Ahmet masalının dili de çocukların anlayabileceği sadeliktedir. Masalda tekerlemeye benzeyen diyaloglar tekrarlanarak çocukların ilgileri çekilmeye çalışılmıştır. "Tak, tak, /Kim o?/Benim,Tenbel Ahmet!,,/İçeri gelsene oğlum!,,/Hanım evde mi?,,/Evde!,,/Odu elinde mi?/Elinde!,,/Öyle ise içeri gelemem. Al bu parayı, ben yine kazanmağa gidiyorum!,,,"bu diyalog dört defa tekrarlanmıştır.

Kuşular masalının teması kardeşliktir. Aile sevgisi çocuk kitaplarında ele alınması gereken temalardandır. Bu masalda konu on bir oğlu ile bir kızı olan bir padişahın karısının ölümü üzerine yeniden evlenmesi ve gelen üvey annenin çocuklara yaptığı zulüm anlatılır. On iki kardeş üvey annelerinin zulmünden kardeşlik sevgileriyle birbirlerine dayanarak, yardımlaşarak kurtulur ve mutlu sona ererler. Kardeşliğin, yardımlaşmanın ve birlikteliğin önemini göstermesi bakımından çocuklar için güzel bir örnektir.

Masalın asıl kahramanı padişahın kızıdır. Büyük bir kardeşlik örneği göstererek kardeşlerinin üvey annelerinin büyüünden kurtulmalarını sağlar, bunun için ölümü bile göze alır. Masalın sonunda ise onun bu sevgisi ödüllendirilir hem kardeşlerine hem kocasına hem de babasına kavuşur ve üvey anneden kurtulur.

Kuşular masalındaki olaylar padişahın karısının ölümü ve onun yeniden evlenip çocuklarına üvey anne getirmesiyle başlar. Üvey anne önce padişahın güzeller güzeli kızının yüzüne çıkmayacak boya atıp onu babasının gözünden düşürüp mutfağa bulaşık yıkamaya mahkûm eder. Kızın on bir erkek kardeşini de büyü ile kuğu şekline dönüştürür. Sonraki olaylar çocukların üvey annelerinin büyüünden kurtulma çabalarından oluşur. En merak edilen olay ise kızın kardeşlerinin tekrar insan şekline dönebilmeleri için hiç konuşmadan, ayrık otundan on bir gömleği örüp öremeyeceğidir. Masalın sonunda kız –konuşmadığı için idam edilecek olmasına rağmen son ana kadar hiç konuşmadan on bir gömleği örer ve kardeşleri büyüden kurtularak eski hallerine dönerler. Kıza hiç konuşmadan on bir gömleği ördüren güç kardeş sevgisidir.

Diğer masallar da olduğu gibi Ziya Gökalp bu masalda da yazı dilini kullanmıştır. Masalın dili çocukların rahatça anlayabilecekleri sadeliktedir.

Nar Tanesi Yahut Düzme Keloğlan masalı da çocukların ders alabilecekleri türdendir. Masalın teması ruh güzelliğidir. Ruh güzelliği insanı insan yapan en önemli değerdir. Masalın konusu bu temaya uygundur. Büyük bir padişahın kızı olan Gülsün Sultan'ın başka bir ülkenin padişahının oğlu ile evlenip onun ülkesine giderken yolda şehzadenin davranışlarını kaba bulup ülkesine geri dönmesi ve uğradığı hakaret üzerine şehzadenin Gülsün Sultan'dan öğ almaya çalışılması anlatılır.

Masalın kahramanı Gülsün Sultan ve şehzadedir. Gülsün Sultan dış görünüşe önem veren insanları dış görünüşe göre değerlendiren bir padişah kızıdır. Bu durum onun sosyal gerçeğine uygundur. Şehzade gururlu, akıllı, sabırlı ve yönlendirici bir kişiliktir. Gülsün Sultan'ın yaptığı için yanlış olduğunu ona uygulatarak göstermiştir. Aynı zamanda affedicidir. Masalda Gülsün Sultan olumsuz örnek şehzade ise olumlu örnektir. Bu masal sınıflarda canlandırılabilir ve öğrenciler insanları dış görünüşleriyle değerlendirmenin yanlışlığını öğrenebilirler. Öğrenciler şehzade karakterine bakarak öfkelenmeden sakin karar almayı, aklını kullanmayı ve affetmeyi öğrenebilirler.

Masalın kurgusunda Gülsün Sultan'ın şehzadeyi dış görünüşünden dolayı eleştirdiği bölüm hızlı geçilmiş ama Gülsün Sultan'ın kişiliğinin olumlu yönde değişim gösterdiği bölümler ise uzun tutulmuştur. Yazar Gülsün Sultan'daki değişimi göstermek için bu bölümleri özellikle uzun tutmuş olabilir.

Bu masalın da dili çocukların rahatça anlayabileceği düzeydedir. Masalda konuyla ilgili şiirlere ve dörtlüklere yer verilmesi masalı halk hikâyesine yaklaştırmıştır.

Keşiş Ne Gördün masalında fakir bir annenin en küçük kızı ve şehzadenin aşkı konu edinir. Masalın teması sevginin gücüdür. Konu keşiş kılığına giren fakir kızın sevdiği şehzadenin peşinden gidip, sonunda onunla evlenip mutlu sona ulaşmasıdır.

Masalın asıl kahramanı fakir bir annenin en küçük kızıdır. Kız bir gün günlük ekmek paralarını hiç düşünmeden bir tavuk satın almak için harcar ve aile o akşam aç kalır. Kız, kümeden kaçan tavuğun peşinden gidecek kadar da hayalcidir. Aynı zamanda savaşa giden sevgilisinin peşinden gidecek kadar da korkusuz ve sevgi doludur. Çok meraklı olan küçük fakir

kız hiç bilmediği kimselerin çadırlarına girip karşılık beklemeden orayı temizleyip yemeklerini yapacak kadar da çalışkandır. Kızın bu özellikleri yaşı gereğidir ve o yaş grubu çocukların ilgisini çekebilir.

Masal pamuğu eğirerek iplik yapıp satarak geçinen fakir ailenin en küçük kızının bir gün sattığı iplik parasıyla ekmek yerine tavuk almasıyla başlar. Kız tavuğu kümese koyarken tavuk kaçır kız da tavuğu takip eder asıl olay bundan sonra gelişir. Tavuğun peşinden çok güzel bir yere gelir, orada tanıştığı gence âşık olur, sevdiği genç savaşa gidince de kız, keşiş kılığına girerek onun peşinden gider ve mutlu sona ulaşır.

Küçük Hemşire masalını Ziya Gökalp, kadının sosyal hayatın her alanda yer alabileceklerini göstermek, kadını küçümseyenlere ders vermek amacıyla yazmıştır denilebilir. Masalın teması eşitliklerdir. Erkek ve kadın eşittir, eşit olmalıdır. Masalın konusu temaya uygun olarak geliştirilmiştir. Üç oğlu olan vezirine övgüler yağdıran, üç kızı olan vezirini de küçümseyen bir padişahın vezirinden oğullarının ona Kıpçak ülkesindeki peri sazını getirmesini istemesi ama bu sazi padişaha kızı olan vezirin küçük kızının getirmesi ve bu sıradan kızın başından geçen olaylar konu edilir.

Masal kahramanı vezirin küçük kızıdır. Vezir onu her yönden iyi yetiştirmiştir. Öyle ki küçük kız, peri sazını padişaha getirmek için kılık değiştirir ve erkeklerle hem fiziki hem de bilgi bakımından yarışır ve onları geçerek peri sazını padişaha getirir. Küçük kız, baba sevgisi, cesareti, gücü ve bilgisiyle dikkat çeker. Çocuklar, kızın yaptıkları karşısında kadın erkek ayrımının yanlışlığını anlayabilirler. Çalışan kendisini eğiten herkesin her işi yapabileceklerini öğrenebilirler.

Ziya Gökalp bu masalı kadınları küçümseyen insanlara ders vermek amacıyla kurgulamış olabilir. Masalın başında, bir padişahın üç oğlu olan vezirini "aslanlar babası" diye yücelttiği, kızı olan vezirini de "ceylanlar babası" diye küçümsediğine dikkat çekilir. Olaylar padişahın vezirinden oğullarının Kıpçak hakanında bulunan peri sazını getirmelerini istemesi ve bunu yalnız erkeklerin yapabileceğini kadınların evde hımbıl oturacaklarını söylemesiyle başlar. Üç kızı olan vezir bu sözlere üzülür, durumu gören kızları sırasıyla erkek kılığına girerek peri sazını getirmeye giderler ancak küçük kız türlü engelleri aşarak erkeklerin getiremediği peri sazını getirir, padişah hatasını anlar ve mutlu sona ulaşır.

Masalın kimi bölümleri çocukların anlam düzeylerinin üstündedir. Bu bölümlerde yazar yönetimle ilgili düşüncelerini kızın ağzından söyler. Bu bölümler öğretmen yardımıyla açıklanabilir veya metnin anlamını bozmadan metinden çıkarılabilir.

Sonuç

Ziya Gökalp'in Kızılelma ve Altın Işık kitaplarında yer alan masallar, çocuk kitaplarında bulunması gereken iç yapı özelliklerine göre incelendiğinde bu masallardan Ülker ile Aydın, Küçük Şehzâde, Alageyik, Keloğlan, Tenbel Ahmet, Kuğular, Nar Tânesi, Keşiş Ne Gördün? ve Küçük Hemşire masallarının çocuk kitaplarında bulunması gereken iç yapı özelliklerini taşıdığı, Kızılelma, Polvan Veli, Kurt İle Ayı, Pekmezci Anne, Yılan Bey İle Peltan Bey, Kolsuz Hanım, Deli Dumrul ve Arslan Basat masallarının ise çocuk kitaplarında bulunması gereken iç yapı özelliklerini taşımadığı tespit edilmiştir.

Çocuk edebiyatının en önemli işlevi çocuklara okuma sevgisi ve okuma alışkanlığı kazandırmaktır. Bunun yolu çocukları düzeylerine uygun nitelikli kitaplarla buluşturmaktan geçer. Çocukların kitap okumaktan zevk almasını sağlayan ve onları kitap okumaya yönlendiren şey nitelikli çocuk kitaplarıdır. Nitelikli çocuk kitaplarını seçmek ve çocuklara sunmak anne, baba, öğretmenlerin sorumluluğudur. Çocuk edebiyatı alanında çalışan araştırmacıların da çocuklara uygun nitelikli kitapları seçip çocuklara tanıtarak gerekli rehberliği yapmaları gerekmektedir.

Bu amaçla Ziya Gökalp'in masalları incelenmiş çocuklar için uygun olanlar belirlenmiştir. Çünkü Ziya Gökalp Türklük düşüncesi ve bilincinin uyanmasına ve yayılmasına hizmet etmiş arkadaşlarıyla beraber Yeni Hayat adı verilen bir dönemi başlatmışlardır." Bu isim (Yeni Hayat) bu hayatın prensipleri Gökalp tarafından tespit edilmiştir. Yeni Hayat insana kendini, milletini, milletinin değerlerini ve kültürünü bilmeyi, tarihini öğrenmeyi ve sahip çıkmayı, dilini kullanmayı, dinini, batıyı ve diğer medeniyetleri tanımayı, halkın içine girmeyi şart koşar" (Argunşah, 2010:130). Bunu yapmak için de çocuk edebiyatının en önemli kaynağı masalı seçmiştir. O masallarıyla çocukları eğlendirirken eğitmeyi, hayata hazırlamayı hedeflemiştir. "Gökalp masal türüyle yeni hayatı çocukluktan başlayarak bütün topluma benimsetmeyi hedeflemiştir. Çocuğa seslenirken özellikle masal türünden yararlanmış; manzum masallarla bu yeni hayatın fikir tarafını, mensur masallarla da bu fikirlerin nasıl uygulamaya geçirileceğini göstermeyi tercih etmiştir." (Sinar, 2009:1039).

"Özellikle çocuk-masal ilişkisi düşünülerek yazılmış bu masalarda Z. Gökalp, çocuklara "iyi karakter aşılamağa çalışır" (Tansel, 1989:xxvi). Çocukların masal türüyle erken yaşta tanıştıkları ve masalarda verilen değerlerin çocuğun kişilik gelişimine olumlu yönde katkı sağladığı düşünüldüğünde, söz konusu masaları çocuklara okumak ve okutmak çocukların gelişimine olumlu katkılar sağlayacaktır.

Kaynakça

- Altın, H. (2010). Ziya Gökalp'in Eğitim Tarihimiz Açısından Önemi. *History*, 2, 2.
- Argunşah, H. (2010). "Milli Kimlik Oluşturmada Edebiyatın Rolü ve Ziya Gökalp", (hz.Günay, Ü. Çelik, C.) *Türk Kimliğinin Yeniden İnşası Bağlamında Ziya Gökalp*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Ateş, M. (2005). Ziya Gökalp ve Çocuk Edebiyatı. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (14), 95-114.
- Atnur, G. (2011). Ziya Gökalp ve Abdullah Tukay'ın Folklorla ilgili Çalışmaları. *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, (32).29-40.

- Bars, M. E. (2017). İdeolojik Halk Bilimi Kuramına Göre Ziya Gökalp'in Masalları. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7/14, 183-200.
- Cansız, S. Ç. (2014). Ziya Gökalp'in Düşünce Sistemi Ve Folkloru Bakışı. *Millî Folklor*, Sayı (103), 59-68
- Çilgin, A. S. (2002). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Morpa Yayınları.
- Enginün, İ. (1991). *Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları*. İstanbul: Dergah Yayınları.
- Filizok, Rıza (2005), *Edebiyatımızın Zirvesindekiler Ziya Gökalp*, Ankara: Akçağ Yayınevi.
- Gülyüz, H (2013), *Yaratıcı Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Edge Akademi.
- Günay, Ü. ve Çelik, C. (2010). *Ziya Gökalp*. İstanbul: Kesit Yayınevi.
- Gürel, Z., Temizyürek, F. ve Şahbaz, N.K. (2007). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Öncü Kitap.
- Gökalp, Z. (1989). *Ziya Gökalp Külliyyatı-1 Şiirler ve Halk Masalları (Haz. Fevziye Abdullah Tansel)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Karasar, N. (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kıbrıs, İ. (2006). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Tekeğaç Eylül Yayınları.
- Mert, E. L. (2012). İlköğretim 6., 7. ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan öykülerin çocuk yazınının temel ilkeleri bağlamında incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 73-93.
- Nas, R. (2014). *Örneklerle Çocuk Edebiyatı*. Bursa: Ezgi Kitabevi Yayınları.
- Oğuzkan, F. (2013). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Oğuz, M. Ö. (2006). *Araştırmaların Tarihi, Türk Halk Edebiyatı El Kitabı (Ed. M. Öcal Oğuz)*. Ankara: Grafiker Yayıncılık.
- Ortaç, Y. Z. (1960). *Portreler*. İstanbul: Akbaba Yayınları.
- Sever, M. (2007). Ziya Gökalp'in Masallarında Tipler. *Millî Folklor*, 19, Sayı 74, 29-33.
- Sever, S. (2015). *Çocuk ve Edebiyat*. İzmir: Tudem Yayıncılık.
- Sever, S. (2015). *Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü*. İzmir: Tudem Yayıncılık.
- Şirin, M. R. (2000). *Çocuk Edebiyatı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Şirin, M. R. (2007). *Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Şimşek, T. (2016). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Tansel, F. A. (1989). *Ziya Gökalp Külliyyatı I Şiirler ve Halk Masalları*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Tekşan, K. (2016). *Çocuk Okurların Gözünden Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın Şiirleri*. Kuram ve Uygulama Bağlamında Türkçe Öğretimi (Ed. Selehattin Dilidüzgün). Ankara: Anı Yayını.
- Turan, L ve Gücüyeten, B. (2005). "Çocuklar İçin Yazılan Her Manzumeye Şiir Denir Mi?". *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 6, Sayı 2, 189-205.
- Yalçın, A. ve Aytaş, G. (2002). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yurttaş, H. (1997). *Çocuk ve Kitap. Anadili Eğitimi ve Çocuk Kitapları Sempozyumu*, 56-64.

Summary

A country's future is closely related to the children and teenagers it cultivates. Investment made in educating children is the best and lasting investment in the future of the country. In this context, juvenile literature products are of great importance. Juvenile literature is a branch of literature that meets the interests and needs of the child, activates his imagination, improves his creativity and enables him to enjoy the literature and entertain himself while learning. At the same time, it is a literary field that prepares the children for the real life by keeping the development of the language and the mental development at the front while speaking to their emotions, thoughts, likes and world of imagination and express the child and childhood. In order to take advantage of the products of juvenile literature which help the development of the children, the first thing to do is to introduce children to a book, help them love reading and make it a habit. You can help children gain love and habit of reading with quality books. You should not give children random books and the books that will be given to children should be chosen carefully and carry certain features. Therefore, it is important to answer the question of which books will awaken the interest and desire for reading for a child. In order for a book to be suitable for children, there are some qualities that the book should bear in terms of internal structure. Although there are lots of differences at this branch of literature, theme, character, subject, plan, language and expression are considered the basic elements that builds the juvenile literature. Gokalp who knew the importance of stories in a child's life, used the folk tales as a tool in order to educate children. Ziya Gokalp has an exclusive place in juvenile literature. Although he took the subject of his stories from folk literature, he also found his own wording and created very original stories that has a specific language and wording. The purpose of this research is to find out which stories of Ziya Gokalp, who is a very important thinker and writer of Turkish literature, from the books of Kızilelma and Altun Işık carries the necessary structure that are required for the juvenile literature. Stories; Ülker ile Aydın, Polvan Veli, Alageyik, Kurt ile Ayı from Kızilelma section and Keloğlan, Tenbel Ahmed, Kuğular, Nar Tanesi Yahut Düzme Keloğlan, Keşiş Ne Gördün?, Pekmezci Anne, Yılan Bey ile Peltan Bey, Kolsuz Hanım, Küçük Hemşire, Deli Dumrul ve Arslan Basat from Altun Işık section from the Ziya Gokalp Külliyyatı-1, Şiirler ve Halk Masalları which is prepared by Fevziye Abdullah Tansel is used to create the basic data of this story. The results show that from the Kızilelma story book Kızilelma, Polvan Veli and Kurt ile Ayı stories don't carry the required structural specifications while Ülker ile Aydın, Küçük Şehzâde and Alageyik do. From the Altun Işık story book, the stories Pekmezci Anne, Yılan Bey ile Peltan Bey, Kolsuz Hanım and Deli Dumrul ve Arslan Basat don't carry the required structural specifications while Keloğlan, Tenbel Ahmet, Kuğular, Nar Tanesi, Keşiş Ne Gördün? and Küçük Hemşire do. When children are introduced to stories in an

early age the values of these stories affect them in a positive way so the reading of the aforementioned stories will have a positive effect on the development of children.
